

# NAČIN ŽIVOTA U OBITELJI IZ PERSPEKTIVE DJECE I MLADIH<sup>1</sup>

IVANA JEĐUD\*, DUBRAVKA MARUŠIĆ\*\*

Primljeno: prosinac 2004.  
Prihvaćeno: siječanj 2005.

Izvorni znanstveni rad  
UDK: 316.6:159.9 - 053.6

*U sklopu znanstvenog projekta "Socijalnopedagoška dijagnoza" intervjuirano je 40 djece i mladih, u dobi od 12 do 20 godina, koji se nalaze u instituciji te su u procesu procjene potreba i planiranja daljnjih intervencija (dom za odgoj djece i mladih i stambena zajednica). Istraživanje pretpostavlja aktivnu participaciju mladih i njihovu samoprezentaciju, kako bi se došlo do tema koje mladi sami navode kao aktualne za njihov život. U prikupljanju podataka korišten je polustrukturirani intervju temeljen na socijalnopedagoškim područjima (o sebi, obitelj, škola, vršnjaci i slobodno vrijeme, poremećaji u ponašanju, intervencije, budućnost). U okviru ovog rada razmatra se svakodnevni život u obitelji (uobičajeni dan u obitelji, zajedničke aktivnosti članova obitelji, pravila u obitelji) kroz perspektivu i tumačenje djece i mladih. Obitelj je primarna sredina u kojoj se odvija socijalizacija i odgoj djeteta te je jedno od važnih područja socijalnopedagoškog djelovanja. Svakodnevni način života u obitelji, njegova strukturiranost i uređenost mogu utjecati na ponašanje djeteta, pa tako i na razvoj neprihvatljivog ponašanja. Zanima nas način na koji djeca i mladi gledaju na svakodnevni život u obitelji te njihovi uvidi i razumijevanje različitih aspekata života u obitelji. Rezultati pokazuju kako djeca i mladi govoreći o svakodnevi u obitelji najčešće spominju rutinske svakodnevne aktivnosti (zaduženja, pomoć oko povremenih poslova). U manjoj mjeri spominju se zajedničke obiteljske aktivnosti koje imaju simboličko značenje te se odnose na igre, putovanja i svečanosti. Pokazalo se da kod sudionika prevladava neorganiziran i stihijski način provođenja uobičajenog dana. Strukturiranje dana je uglavnom prepušteno samoj djeci i mladima ili dolazi od vanjskih činitelja (škola). Ono što nedostaje je struktura koja dolazi od strane same obitelji. U obradi podataka korištena je kvalitativna metodologija, a podaci su pohranjeni i obrađeni pomoću Nvivo- računalnog programa za kvalitativnu analizu teksta.*

**Ključne riječi:** samoprezentacija, djeca/ mladi, obitelj, način života, kvalitativna metodologija

## Uvod

### **Značaj svakodnevnih aktivnosti za dobro funkcioniranje obitelji**

Kako bi se dobio bolji uvid u način života jedne obitelji, potrebno je pobliže promotriti njenu svakodnevnicu: kakav je uobičajen dan jedne obitelji, koje aktivnosti se smatraju svakodnevnima, kakva je struktura tih aktivnosti, koje su aktivnosti zajedničke članovima obitelji te postoje li određeni obrasci i pravila koja podržavaju te aktivnosti.

Obitelj možemo promatrati kao organizirani sustav u kojem postoje određeni međudnosi i

ponašanja kodirani tako da unapređuju razvoj te iste obitelji te razvoj pojedinih članova. Promatrajući svakodnevne aktivnosti jedne obitelji možemo reći kako taj *kod* čine rutinske aktivnosti važne za osnovno funkcioniranje pojednica i obitelji (npr. čišćenje, kuhanje) koje su univerzalne za sve obitelji te aktivnosti koje su specifične za svaku pojedinu obitelj, tzv. rituali (npr. proslava blagdana, obiteljski ručak). Jedna od temeljnih zadaća svake obitelji je da na različite načine strukturira svoj život kako bi se osigurao razvoj i dobrobit njenih članova, odnosno da omogućujući djeci integriranje materijalnih i kulturnih vrijednosti te dnevnih aktivnosti.

\* Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

\*\* Dom za odgoj djece i mladeži Zagreb

<sup>1</sup> Ovaj je rad dio projekta Socijalnopedagoška dijagnoza – participacija korisnika u procesu procjene potreba i planiranja intervencija koji se realizira na Odsjeku za poremećaje u ponašanju Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a odobren je i financiran od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.